

положение на циганите, като всячески отминаваше с мълчание другата страна. И всичко това се поднасяше във форма и същност, които (поне обективно, по същество) настройваха делегатите и гостите против българското общество и неговата държава, формираха антибългарски чувства и нагласи.

В такъв план той продължи да развива доклада си. На базата на свои пресмятания, М. Романов твърдеше, че в над 160 градски квартали и над 3570 селища **в страната живеят около 1 (един) милион цигани**, като само 70% са работещи в производството, но като нискоквалифицирани и общи работници (за което единственият виновник пак бил социализмът) и 20% квалифицирани и интелигенция. За останалите 10% не се спомена нищо.

Впечатляващ момент в доклада на М. Романов бе трактовката на циганската престъпност в страната. Според М. Романов само отделни цигани участват в престъпна и антиобществена дейност, но затова била виновна социалистическата държава и нейната тоталитарна система на устройство и управление. Той не направи никакъв опит за по-широчинно и по-дълбочинно изясняване на престъпността сред циганите - нейната история, особености, състояние, перспектива и т. н.

Все в този план и същност в доклада се третираше и проблема за "културния геноцид" сред ромите у нас, в рамките на който М. Романов включи и подтискането на циганската религиозност, ограничаване правото на циганите да говорят на свой език, да имат своя писменост, за да учат на ромски език и с ромски учебници и други такива. И всичко това поднесе артистично, вълнуващо, заразително, във връзка с което един от изказалите се негови поклонници побърза да иска "още по-цялостни преобразования" в нашето общество - очистване на циганския език от всякакви чуждици и заемки и налагането на този "чист" ромски език сред младите поколения цигани.

Докладът впечатли и с маниера и духа на неговото изнасяне. Като театрален и телевизионен режисьор М. Романов притежава съответни качества, които той използва в цялата им сила. Хората, които нямаха представа в това отношение за М. Романов, се впечатлиха от интонацията, завишената чувственост и патос, с които бе поднесен пред тях доклада на Кон-